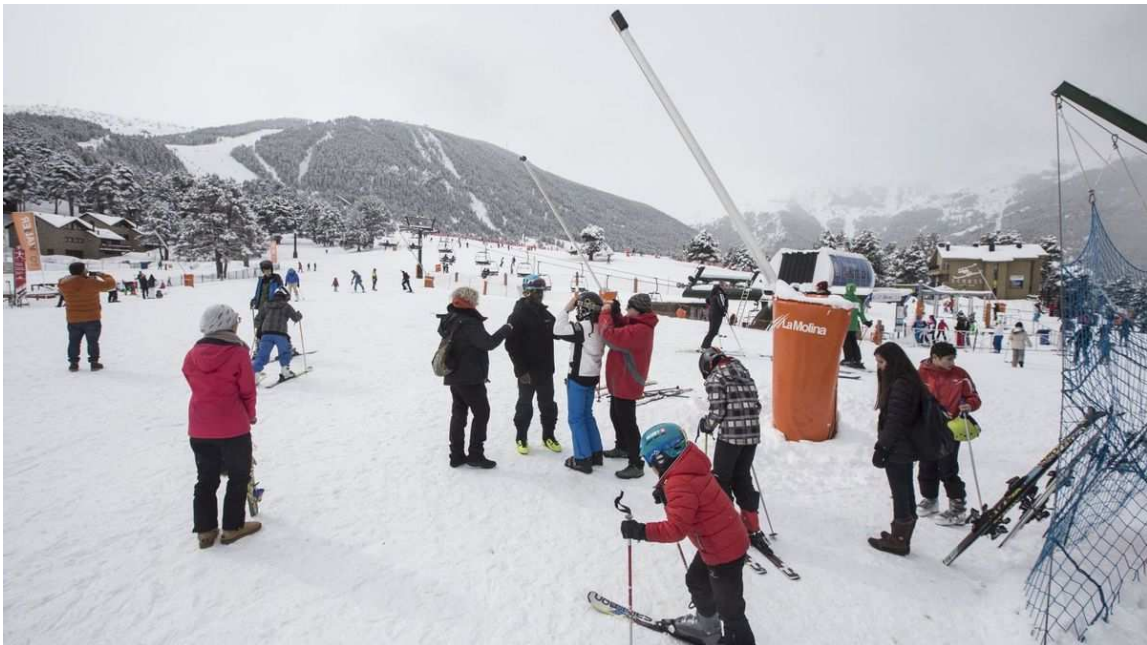

Diari de Girona

Diari de Girona, 14/02/22

Un estudi demana un canvi urbanístic i diversificació del turisme a la Cerdanya

Un llibre editat per l'Observatori del Paisatge suggereix que no se centri tot en l'esquí, ja que en poques dècades podria ser impracticable

Esquiadors a la Molina, la Setmana Santa de 2018, abans que esclatés la pandèmia. | JORDI RIBOT/ICONNA

La Cerdanya necessita un **canvi de model urbanístic** i una diversificació del turisme, que actualment està molt concentrat en les estacions d'esquí a l'hivern. Així doncs, caldria promocionar **activitats respectuoses amb l'entorn** i que no estiguin només vinculades a l'esquí, ja que la pujada de les temperatures i la disminució de les precipitacions que es preveuen com a conseqüència del canvi climàtic poden fer «inviabls» les estacions d'esquí en pocs decennis. També seria positiu per a la comarca el reimpuls de la **ramaderia**. Aquestes són algunes de les conclusions que s'apunten en el llibre del *Catàleg del paisatge de l'Alt Pirineu i l'Aran*, coordinat per l'Observatori del Paisatge i el departament de Territori, amb el suport de la Diputació de Lleida i l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran.

El volum analitza, entre altres aspectes, les **diferents unitats de paisatge** que integren els Pirineus catalans, amb un apartat dedicat a la Vall Cerdana. Entre

les seves debilitats, apunta al fet que l'agricultura de la zona ha perdut pes econòmic en els últims anys, fet que s'ha traduït en una «pèrdua de diversitat paisatgística». A més, adverteix que la pràctica de les activitats agràries està «cada cop més amenaçada», amb activitats com camps de golf, l'aeròdrom, plantes extractives i de tractament d'àrids i carreteres.

Un altre repte al qual s'enfronta la Cerdanya és el de **l'urbanisme**. Segons indica el document, l'elevada construcció de segones residències, amb una tipologia constructiva força homogènia, en els darrers anys s'ha traduït en «un paisatge repetit arreu i sovint banal». En aquest sentit, el document apunta que una de les amenaces de la comarca continua essent la proliferació de segones residències en nuclis petits, que a vegades arriben a doblar o tripliquen la superfície del casc antic.

A això, afegixen, se li ha de sumar la «degradació, per manca de conservació», de les carreteres i pistes d'accés als nuclis de població més petits i que estan més aïllats. Un altre risc que hi està relacionat és el potencial impacte paisatgístic que poden tenir les ampliacions de les estacions d'esquí, i més tenint en compte que d'aquí a poques dècades podrien ser impracticables com a conseqüència del canvi climàtic.

Alt valor paisatgístic

El document, tanmateix, també assenyala les forteses i oportunitats que presenta la comarca, molt basades en un paisatge «de gran vàlua estètica i històrica», unes bones comunicacions que permeten l'arribada de visitants però també la connexió dels veïns amb la resta del país i la gran diversitat del paisatge agrícola, que té «un gran potencial de futur pel regadiu i la combinació amb la ramaderia». Això sí, des del document també es demana que es treballi per **mantenir a ratlla l'urbanisme**, de manera que els nuclis rurals que han estat menys alterats puguin seguir essent compactes, tot «evitant la implantació de construccions que desfigurin el perfil urbà o de noves urbanitzacions aïllades».

A més, defensa que cal propiciar un canvi de model de creixement urbanístic per tal de minimitzar la pèrdua dels valors del paisatge amb la transformació del sòl. En aquest sentit, suggereix la necessitat d'estudiar la possibilitat d'establir normes urbanístiques que s'adeqüin a les trames i tipologies tradicionals de la Cerdanya, tot establint criteris referents a volums, acabats, cobertes o obertures, unificant criteris. També indica que alguns nuclis compactes, com Bellever de Cerdanya o Meranges, presenten una fesomia singular que s'ha de protegir, tot impedit -a través de planejaments urbanístics- l'aparició d'elements volumètrics que els puguin desfigurar.

D'altra banda, s'apunta que caldria diversificar el turisme i promoure activitats que no estiguin estrictament vinculades a l'esquí ni a les vacances d'estiu, sinó que siguin respectuoses amb l'entorn i que puguin contribuir a desestacionalitzar l'oferta turística. També s'aposta per donar a conèixer el patrimoni arquitectònic dels nuclis de Puigcerdà, Bellever de Cerdanya i Llívia, així com recuperar camins i pistes per fer recorreguts a peu i amb bicicleta.

«El paisatge cerdà no es pot preservar sense la pagesia»

«El paisatge cerdà no es pot preservar sense la pagesia». Una de les línies de treball que l'informe defensa amb més contundència és la necessitat d'evitar que l'activitat agrària de la Cerdanya pugui desaparèixer a mitjà i llarg termini. És per això que proposa recuperar les varietats de cultius i races animals autòctones, al considerar que fins i tot pot ser un valor important del qual es deriven altres activitats econòmiques més enllà del sector primari, com ara el turisme rural, la gastronomia o les fires. En aquest sentit, apunten que cal «consolidar» i «fomentar» les denominacions d'origen protegides de formatge i mantega.

D'altra banda, el llibre assenyala que cal promoure fórmules de protecció i gestió dels paisatges d'interès agrari de les petites planes al·luvials lligades als principals cursos, a més dels espais agrícoles singulars per tal de garantir-ne la conservació i la promoció. Una altra proposta passa per conservar i fomentar la presència de les tanques verdes i arbrades a les parcel·les agrícoles, «que són un dels elements característics del mosaic en camps de cultiu de la plana».

A més, el document també proposa que s'estableixin fórmules urbanístiques que permetin relligar el paisatge urbà amb solucions que permetin difuminar el «gran contrast» que hi ha actualment entre la ciutat i l'entorn, i que es doni alguns tipus de continuïtat als espais verds urbans -com parcs, places o passeigs- respecte als espais agrícoles i forestals que hi ha al seu voltant. Això és especialment important, indiquen, als nuclis més poblats, com Puigcerdà i Bellver. També demana que «es faci valer» el patrimoni històric associat als cursos fluvials, especialment els canals de reg, pel seu valor històric i cultural. Finalment, el llibre recomana que es procuri que els petits horts de Puigcerdà i Bellver estiguin ben inserits al loc i que els materials que els formen siguin respectuosos amb l'entorn paisatgístic.